

ПРАВИЛНИК за енолошке станице

КБр. 39091. — V од 14. новембра, 1923. год.

На основу чл. 1. тач. 6., чл. 6. и чл. 22. Закона о обнављању и унапређењу виноградарства од 30. децембра 1921. год. прописује се овај Правилник за Енолошке Станице У Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца:

1. Циљ Енолошких Станица и њихово уређење.

Чл. 1. — Енолошким Станицама задатак је: да на основу научнога рада помажу унапређивање виноградарства, а нарочито националног винарства и да пружају практично применљиве податке за исту сврху, као и за регулисање правилног промета вином.

Чл. 2. — у томе циљу дужност је Енолошких Станица:

1.) да организују стручне огледе, како у своје огледном и сортиментском винограду и своје огледном подруму, тако и по државним, самоуправним и задружним лозним радницама, виноградима и подрумима, као и

на имањима пољопривредних школа, у циљу решавања стручних питања из виноградарства и винарства;

2.) да научним аналитичким и експерименталним радом, како по својој иницијативи, тако и по наређењу Министарства Пољопривреде и Воде, истражују и утврђују податке, које би надлежне државне власти могле употребити као научну подлогу за предузимање законских и стручно административних мера у циљу заштите и унапређења домаћег виноградарства и винарства; а у првом реду да за све важније типове вина и појединих виноградарских крајева утврде просечан хемијски састав и сталне односе између важнијих састојака вина;

3.) да врше потребне анализе алкохолних пића, која се званично упућују станицама у циљу утврђивања, да ли одговарају законским прописима о њиховом промету и пореклу;

4.) да у границама своје надлежности врше анализе за рачун приватних лица, од којих ће се зато наплаћивати прописна такса;

5.) да приређују курсеве винарске и енохемијске и да служе као места за стручно усавршавање школованих агронома у винарству;

6.) да послуже као места за очигледну наставу из хемије и енологије ученицима оближњих пољопривредних школа, и

7.) да дају усмено и писмено стручна мишљења и савете из области енологије како државним, самоуправним и задружним установама, тако и заинтересованим приватним лицима, која се у томе циљу буду обраћала Станицама.

Чл. 3. — Научни аналитички и експериментални рад у лабораторији станице обухвата;

1.) потпуну хемијску анализу шире и вина, винскога сирћета, воћних сокова, јабуковаче, воћних вина, као и производе дестилације од комине и од воћних сокова;

2.) винску бактериологију (одгајивање чистих гљивица за проучавање микроорганизама, који узрокују болести вина);

3.) експерименте око врења шире, справљања, чишћења, неговања и лечења вина, и др. у колико се такви експерименти могу вршити у лабораторијуму;

4.) микроскопско проучавање болести винове лозе, као и испитивање средстава за борбу против тих болести;

5.) ампелографске студије;

6.) анализу појединих делова винове лозе у вези са експериментима о ђубрењу, о дејствовању средстава против болести и т. д.;

7.) испитивање и хемијску анализу земље за потребу виноградарства;

8.) анализу енолошких средстава.

Чл. 4. — У циљу извршења предњих задатака енолошке станице имаће:

1.) одељење (собу) за хемијску анализу;

2.) одељење за винску бактериологију;

3.) одељење за проучавање болести и штеточина винове лозе;

4.) стручну библиотеку и ампелографске колекције;

5.) огледни и сортиментски виноград;

6.) огледни подрум.

Сем тога, за извођење практичних експеримената у већем стилу, који премашају делокруг лабораторије, ма да се морају вршити под лабораторијском контролом, енолошке станице служиће се, у смислу чл. 2. тач. 1. свима потребним објектима државних, самоуправних и задружних лозних расадника и пољопривредних школа, а евентуално и приватним имањима.

Чл. 5. — За службене анализе вина и других алкохолних пића, док се не утврде званичне методе за све државне аналитичке заводе у Краљевини, енолошке станице служиће се методама, које буду сматране за најпогодније, али у својим документима, у колико је то потребно, мораће да назначе употребљену методу.

Чл. 6. — У циљу састављања детаљног програма рада енолошких станица за сваку годину по чл. 2. тач. 1. и 5. при свакој енолошкој станици установљује се „Савет енолошке станице“ од најближих компетентних стручњака под председништвом директора станице.

Тај се савет мора састати најмање једанпут на годину и то свакако у месецу јануару, да би најдаље до 1. фебруара изradio програм, који директор станице треба да најдаље до 10. фебруара пошаље Министарству Пољопривреде и Вода на одобрење.

Чланове тога савета (3—5), који раде без награде, поставља својим решењем Министар-

ство Пољопривреде и Вода, а на предлог директора станице. Упражњена места попуњавају се на предлог директора станице.

2. Курсеви.

Чл. 7. — У циљу извршења чл. 2. тач. 4. овог Правилника, енолошке станице одржаваће повремено винарске и енохемијске курсеве. Потребна помоћ за издржавање тих курсева даваће се из буџета било самих станица, било Министарства Пољопривреде и Вода.

Програме за те курсеве директор станице спроводи Министарству Пољопривреде и Вода на одобрење.

Чл. 8. — Циљ је винарских курсева практично усавршавање пољопривредника-практичара и винарских трговаца у винарству.

Ти се курсеви одржавају првенствено у времену бербе, а трају највише 15 дана.

Детаљан програм за такав курс, као и број курзиста и места, из којих их треба узимати предлаже „Савет енолошке станице“, а потврђује Министарство Пољопривреде и Вода, које одређује и услове примања курзиста, као и облик и висину потребне помоћи.

За потпуније извођење ових курсева, енолошка станица може се користити особљем и објектима (подрумом, справама и др.) оближњих државних пољопривредних установа.

По свршетку курса држаће се практичан испит, о чијем ће резултату директор станице издавати курзистима уверења.

Извесном броју курзиста са најбољим успехом могу се давати награде у енолошким справама или књигама.

Чл. 9. — Енохемијске курсеве држаће енолошке станице према потреби, било по својој иницијативи, било по наређењу Министарства Пољопривреде и Вода.

Овим је курсевима циљ, да теоријски и практично усавршавају школоване агрономе у винарству и енохемији, а ови курсеви трају најмање месец дана.

Програм за ове курсеве, као и број курзиста предлаже директор енолошке станице, а утврђује Министарство Пољопривреде и Вода, које такође одређује облик и висину потребне помоћи за курзисте.

Примање кандидата за овакве курсеве вршиће се конкурсом.

По свршетку курса полаже се теоријски и практични испит, о чијем ће резултату кандидати добијати уверења од директора станице.

Чл. 10. — Поред помоћи, какву и ако је буде одредило Министарство Пољопривреде и Вода, курзисти ће по могућству добијати и бесплатан стан, било при станици, било при оближњим државним пољопривредним установама.

Наставници курсева примаће за свој рад на курсу нарочити хонорар, који ће Министарству Пољопривреде и Вода предлагати директор станице, узимајући у обзир трајање курса и запосленост појединих наставника.

При станицама се мора водити „књига курзиста“, где ће се бележити сви потребни подаци о предходној спреми и о успеху сваког курзисте.

Сви курзисти у дисциплинском погледу подчињени су директору станице, који их за немарност у послу или неуљудном владању може искључити са курса.

По свршетку свакога курса директор станице подноси извештај Министарству Пољопривреде и Вода.

Чл. 11. — У смислу чл. 2. тач. 5. овога Правилника, станице ће сваке године моћи примати на рад у својој лабораторији по два до три агронома, који су свршили вишу или најмање средњу пољопривредну школу, а које им буде упутило Министарство Пољопривреде и Вода са циљем, да се специјализују у познавању винске хемије и анализе вина, као и правила и метода рационалног винарства, да би се по том могли употребити као државни органи по струци винарства.

Рад ових кандидата у станици мора да траје најмање три месеца, а мора да обухвати све радове из винске хемије и бактериологије са детаљним проучавањем закона о промету вином и његове примене.

Кандидати морају у станици радити све стручне послове, које им зада директор станице, чија је дужност да их уз припомоћ свога асистента што боље оспособи за напред поменуту сврху.

Ако директор станице након месец дана оцени кога кандидата као неспособног за уса-

вршавање у струци, предложиће га Министарству Пољопривреде и Вода за уклањање из станице.

По свршетку свога рада у станици сваки кандидат дужан је, да положи испит пред комисијом, која се састоји из директора и асистента станице и још једног пољопривредног стручњака, кога одреди Министарство Пољопривреде и Вода на предлог директора станице.

Испит обухвата:

- 1.) једну писмену радњу из винске хемије;
- 2.) једну анализу вина, са оценом вина на основу анализе;
- 3.) усмени испит;
- 4.) једно популарно предавање са демонстрацијом.

О току испита комисија ће саставити протокол, на основу кога директор издаје уверење кандидату, а у исто време извештава Министарство Пољопривреде и Вода.

Чл. 12. — С одобрењем Министарства Пољопривреде и Вода директор станице моћи ће примати на рад у станици и приватна лица, која би желела да се у њој упознају с енохемијом и анализом вина и с научним основама рационалног винарства и то кад и у колико примање тих лица не би било на штету редовнога рада станице, што има права утврдити директор станице.

И та лица мораће да се за време рада у станици у свему руководе по упуствима и наређењима директора станице. Они плаћају на име утрошка лабораторијског материјала извесну суму, коју ће утврдити Министарство Пољопривреде и Вода на предлог директора станице.

На њихову молбу директор станице издаје им уверење о времену проведеном на раду у станици са изричном напоменом да им то уверење не може служити као квалификација за добијање државне службе.

3. *Спољашни рад Енолошких Станица.*

Чл. 13. — У смислу чл. 2. тач. 1. овога Правилника и у циљу извршења програма за огледне радове, директори енолошких станица имају право да с позивом на дотично одобрење Министарства Пољопривреде и Вода дају налоге и препоруке управницима свих државних лозних и воћних расадника, као и нижих пољопривредних школа, да на објектима поверених му установа изводе огледе по добивеним упуствима, да о њима прикупљају најтачније податке и да о томе подносе извештаје станици.

Сем тога и остали државни пољопривредни органи у земљи дужни су указивати своју помоћ енолошким станицама, нарочито приликом прибирања потребних примерака вина и других алкохолних пића за рад у смислу чл. 2. тач. 2. овога Правилника с тим, да ће трошкови око овога падати на терет буџета станице.

Чл. 14. — У циљу што потпунијег извршења напред поменутих огледа, а у смислу чл. 1. тач. 4. Закона о обнављању и унапређењу виноградарства, енолошке станице дужне су организовати, снабдевати апаратима и хемијским материјалом практичне енолошке лабораторије по државним лозним расадници-

ма, као и састављати њихов програм рада и водити контролу о реду и раду у њима.

Трошкови око организовања и снабдевања ових лабораторија падаће на терет буџета дотичних лозних расадника.

Чл. 15. — Резултате свога рада, табеларно, уз кратка критична објашњења станице ће публиковати, по могућству сваке године, у облику и на начин, како одреди Министарство Пољопривреде и Вода. По наређењу Министарства Пољопривреде и Вода или по својој иницијативи, станице ће повремено, по потреби публиковати и краћа популарно писана упуства за рационално вршење појединих виноградарских и винарских радова, нарочито за употребу метода, справа и средстава, за која је потребна живља пропаганда.

Трошкови око ових публикација падаће на терет буџета станице или Министарства Пољопривреде и Вода, а евентуално ће се покривати из прихода Класне Лутрије.

Чл. 16. — Особље енолошких станица може држати јавна стручна предавања за народ и изван седишта станице, у колико му то буду допуштале редовне дужности.

За оваква предавања особље може одсуствовати по три дана, урачунавши у то и путовање, с тим, да се о томе накнадно извести Министарство Пољопривреде и Вода.

Чл. 17. — У смислу чл. 2. тач. 4. овога Правилника овлашћују се енолошке станице,

да у границама своје надлежности примају на анализу и пошиљке приватних лица, у колико им то допусти рад на званичним анализама и огледима.

За овакве анализе наплаћиваће се такса по ценовнику, који ће почетком сваке године прописивати Министарство Пољопривреде и Вода, на предлог директора станице.

Од овако наплаћених такса 25% припада лицу, које је извршило анализу, с тим да се остатак као приход станице предаје крајем свакога месеца надлежној државној каси.

Чл. 18. — У смислу чл. 2. тач. 7. овога Правилника енолошке станице дужне су дати стручна објашњења и савете и приватним лицима, која се писмено за то буду обраћала станици.

Ова писма сматрају се као молбе у смислу Закона о таксама, а одговор на њих биће бесплатан и слаће се непосредно молиоцу, ако овај уз своје писмо приложи и прописну поштанску марку за одговор.

Чл. 19. — Особље енолошких станица може искључиво у слободном времену указивати стручну помоћ заинтересованима, и непосредно у њиховим подрумима, с правом да за те услуге по споразуму наплаћује хонорар.

Асистенту за овај рад даје одобрење директор.

4. Особље Енолошких Станица и њихове дужности и права.

Чл. 20. — На челу сваке енолошке станице стоји директор, који се поставља на ос-

нову квалификација, предвиђених у чл. 6. Закона о обнављању и унапређењу виноградарства.

Њему се поставља један асистент, такође са квалификацијама по горњем члану горњег закона.

Упражњена места директора и асистента станица попуњавају се конкурсом.

Сем тога при свакој станици директор ће постављати потребан број служитеља (лабораната) у границама одобреног буџета.

Чл. 21. — *Дужности су директора станице:*

1.) да управљајући се по овом Правилнику и по наредбама Министарства Пољопривреде и Вода, настоји око што интензивнијег рада станице и око њеног развијања у свакоме правцу њеног задатка и да за ту сврху подноси Министарству Пољопривреде и Вода потребне конкретне предлоге;

2.) да се стара за набавке апарата, хемикалија, књига и у опште научно-техничког материјала, као и материјала за канцеларију, за огрев и осветлење, све по постојећим законским прописима, у границама одобреног буџета и према одобрењу и овлашћењу Министра Пољопривреде и Вода;

3.) да се стара да се имовина станице у опште чува, а потрошни материјал троши с највећом штедњом, али да та штедња не буде на штету научних задатака станице;

4.) да се стара и да носи одговорност за редовно предавање прихода станице државној каси;

5.) да строго пази на ред и чистоћу у лабораторији станице;

6.) да на време доставља Министарству Пољопривреде и Вода предлоге за буџет станице, програме рада и тромесечне и годишње извештаје о раду станице;

7.) да у кратко води дневник радова стручног особља станице;

8.) да води преписку станице под својим потписом;

9.) да све своје наредбе трајне вредности води у књизи наредба;

10.) да се стара за правилно вођење свих научно-техничких и административних књига које станица треба да води;

11.) да изасланику, кога би Министарство Пољопривреде и Вода упутило на инспекцију станице, у свако доба пружи све податке и сва потребна објашњења о стању и раду и потребама станице;

12.) да од Министарства Пољопривреде и Вода тражи упуства у сваком случају, који би прелазио делокруг његове надлежности;

13.) да редовно подноси Министарству Пољопривреде и Вода са потребним објашњењима годишњи рачун прихода и расхода најдаље три месеца по свршетку буџетске године.

Чл. 22. — Асистент енолошке станице у вршењу званичних дужности потчињен је директору, као шефу надлештва, те је дужан да се руководи по упуствима и наређењима директора, т. ј. да како у административним стварима, тако и у вршењу анализа и огледа при

држању курсева и предавања и др., извршује задатке, које му директор повери; а не сме да у лабораторији или у име станице ма што предузима без знања и одобрења директора.

У случају директорове одсутности, заступа га асистент, који је дужан придржавати се упуштава, које му буде дао директор.

Чл. 23. — Дужности су служитеља (лаборанта) да врши све паслове, које му директор и асистент нареду у циљу одржавања ред и чистоте, правилнога функционисања лабораторије и одправљања поште.

Чл. 24. — Директор енолошке станице има следећа права:

1.) да поставља и отпушта служитеље (лаборанте);

2.) да у случају хитне доказане потребе даје асистенту и служитељима (лаборантима) до 5 дана одсуства, не рачунајући у то путовање; али ово се не може поновити за једно лице више од два пута годишње;

3.) да за неуредност може казнити асистента и служитеље (лаборанте) по чл. 160. Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда;

4.) да предлаже Министарству распоред часова рада за време зимског и летњег доба и да прописује време примања незваничних посета у станици;

5.) да у смислу чл. 2. тач. 6. Закона о обнављању и унапређењу виноградарства ужива бесплатан стан при станици од највише 4 оде-

љења за становање; а на име бесплатног огрева да добија, на терет буџета станице, највише два кубна метра дрва месечно ако је жењен, иначе један кубни метар.

Чл. 25. — Асистент има право на бесплатан стан од највише два одељења за становање, а на бесплатан огрев примаће на терет буџета станице, један кубни метар дрва месечно.

И служитељима (лаборантима) ће се дати по могућству и по нахођењу директора бесплатан стан и огрев при станици.

Неутрошена дрва, одређена особљу, припадају станици.

Чл. 26. — Особље Енолошке Станице у Букову, с обзиром на то, што је станица удаљена од вароши и основана на имању државног лозног расадника, има права уживати све повластице и добијати све намирнице произведене у расаднику са истим попустом, које ужива особље тога расадника, с тим, да за саобраћај до вароши Неготина имају право употребе државних кола.

5. Администрација и књиговодство.

Чл. 27. — Енолошке станице су самосталне установе, које стоје непосредно под одељењем за Виноградарство и Воћарство Министарства Пољопривреде и Вода, са којим директно опште.

Чл. 28. — Буџет енолошких станица саставља Одељење за Виноградарство и Воћар-

ство на предлог директора станица, који располажу одобреним им кредитима по Закону о државном рачуноводству као наредбодавци другог степена, док су асистенти рачунопологачи.

Чл. 29. — При енолошким станицама, поред прописних и административних и рачунских књига, водиће се још и ове књиге:

- 1.) инвентар ствари;
- 2.) књига потрошног материјала;
- 3.) дневник радова;
- 4.) књига анализа;
- 5.) књига резултата извршених огледа и научних испитивања;
- 6.) књига курзиста (матрикула);
- 7.) књига наредаба.

Чл. 30. — Имовина станице мора се чувати с највећом пажњом: скупе и осетљиве апарате (латину), микроскоп и т. д. чува директор под кључем, и даје их на употребу само извежбаним лицима, под њихову личну одговорност.

И асистент је лично одговоран за онај део имовине, коју му директор преда на рурковање и чување: тако исто и служитељ (лаборант).

Намерно или очигледном непажњом учињена штета наплаћиваће се по цени коштања од лица, које је штету учинило и које ће се узети на одговор.

Чл. 31. — Расходовање по књижи потрошног материјала одобрава директор станице на

предлог асистента крајем свака три месеца; расходовање по књизи инвентара одобрава Министарство Пољопривреде и Вода на предлог директора станице, а по комисијској оцени, крајем сваке године.

Расходоване ствари продаваће се јавном лицитацијом.

Чл. 32. — Овај Правилник важи за Енолошку Станицу у Букову и за све друге енолошке станице у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, које буду засноване или за такве оглашене решењем Министра Пољопривреде и Вода на основу чл. 22. Закона о обнављању и унапређењу виноградарства.

(Службене Новине Бр. 59. — IX од 13. марта, 1924. год.).

32544